

علوم و فنون ادبی ۱

۱- نکات زیر به ترتیب در کدام یک از قلمروهای بررسی متن، قرار می‌گیرد؟

«کوتاه بودن جمله‌ها - قالب شعر - بهره‌گیری از تمثیل - جدانویسی نشانه منفی ساز فعل»

- (۱) زبانی - زبانی - ادبی - زبانی
(۲) زبانی - ادبی - ادبی - زبانی
(۳) ادبی - زبانی - زبانی - ادبی
(۴) ادبی - ادبی - زبانی - زبانی

۲- کدام دوره زمانی «مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است؛ به طوری که نظم و نثر فارسی در این دوره شکوفا شده است.»

- (۱) قرن پنجم و نیمه اول قرن ششم
(۲) نیمه اول قرن پنجم
(۳) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم
(۴) نیمه دوم قرن چهارم

۳- زبان‌های رایج به ترتیب در دوره «اشکانیان، هخامنشیان و ساسانیان» در کدام گزینه درست آمده است؟

- (۱) پهلوی - پارسی - پارتی
(۲) فارسی باستان - پهلوی - پارسی
(۳) پارسی - پهلوی - فارسی باستان
(۴) پارسی - فارسی باستان - پهلوی

۴- کدام گزینه‌ها درباره «ترجمه تفسیر طبری» نادرست است؟

(الف) اصل تفسیر را «محمدبن جریر طبری» به زبان فارسی نوشته است.

(ب) اصل تفسیر را جمعی از دانشمندان آن زمان به فارسی برگرداندند.

(پ) اصل تفسیر را «محمدبن جریر طبری» به زبان عربی نوشته است.

(ت) اصل تفسیر را «امیر سید ابوالمظفر منصور» به فارسی برگردانده است.

- (۱) الف - ت (۲) الف - ب (۳) ب - پ (۴) الف - پ

۵- انتساب کدام اثر به پدیدآورنده آن «غلط» است؟

- (۱) مرزبان‌نامه: سعدالدین وروانی
(۲) شاهنامه ابومنصوری: عده‌ای از دانشوران خراسان
(۳) اسرارالتوحید: محمدبن منور
(۴) تذکرةالاولیا: خواجه عبدالله انصاری

۶- استعاره مکنیه در کدام بیت، «تشخیص» نیست؟

(۱) در شامگه هجرش بگداخت تن و جانم / در دامگه عشقش بشکست پر و بالم

(۲) پیش از آن دم که زند خط شب از عارض روز / از سر زلف و رخت لیل و نهاری بوده است

(۳) در فراقش می‌نویسم نامه‌ای از دست من / خامه خون می‌گرید و خط خاک بر سر می‌کند

(۴) گرچه چشمم بسته است اما سر شکم می‌رود / باز می‌گوید: به مریم ماجرای چشم من

۷- در کدام گزینه علاوه بر آرایه «سجع» آرایه‌های «واج‌آرایی، استعاره و مراعات‌النظیر» نیز دیده می‌شود؟

(۱) حدیث روضه نگویم گل بهشت نبویم / جمال حور نجویم دوان به سوی تو باشم

(۲) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن / من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می‌رود

(۳) عطا از خلق چون جویی گر او را مال ده گویی / به سوی عیب چون پویی گر او را غیب‌دان بینی

(۴) معشوقه بسامان شد تا باد چنین بادا / کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا

۸- در کدام گزینه ویژگی‌های «ادبی» متن زیر درست آمده است؟

«ملک گفت: آورده‌اند که بازرگانی غلامی داشت دانا و زیرک‌سار و بیداربخت. بسیار حقوق بندگی بر خواجه ثابت گردانیده بود و مقامات مشکور

و خدمات مقبول و مبرور بر جراید روزگار ثبت کرده.»

- (۱) استعاره - تشبیه - تضاد - تناسب
(۲) سجع - تشبیه - جناس - تناسب
(۳) کنایه - واج‌آرایی - تشبیه - تضاد
(۴) تشبیه - واژه‌آرایی - استعاره - تضاد

۹- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- (۱) کودکی در پیش تابوت پدر / زار می‌نالد و برمی‌کوفت سر
(۲) شب فراق چو زلفت اگرچه تاریک است / امیدوارم از آن رو که صبح نزدیک است
(۳) فتنه و آشوب و خونریزی مجوی / بیش از این از شمس تبریزی مگوی
(۴) این سخن نه هم ز درد و سوز گفت / خوابناکی هرزه گفت و باز خفت

۱۰- علامت هجاهای کدام بیت چهار بار (—U—) تکرار شده است؟

- (۱) پای استدلالیان چوبین بُود / پای چوبین سخت بی‌تمکین بُود
(۲) گوشه گرفتم ز خلق و فایده‌ای نیست / گوشه چشمت بلای گوشه‌نشین است
(۳) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه بامی که پریدیم پریدیم
(۴) من مانده‌ام مهجور از او دیوانه و رنجور از او / گویی که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود

۱۱- کدام گزینه در مورد «جداسازی هجاهای یک مصرع» نادرست است؟

- ۱) هجای کشیده معادل یک هجای بلند و یک هجای کوتاه است.
- ۲) در زبان فارسی هیچ واژه‌ای با صامت آغاز نمی‌شود.
- ۳) تعداد هجاهای یک کلمه با تعداد مصوت‌های آن کلمه برابر است.
- ۴) واژه‌هایی که به ظاهر با نشانه «ا» آغاز می‌شوند در ابتدای خود یک صامت همزه دارند.

۱۲- چرا دو مصراع بیت زیر هم‌وزن هستند؟

«از نیستان تا مرا ببریده‌اند / از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند»

- ۱) تعداد و ترتیب هجاها در هر دو مصرع یکی است.
- ۲) تعداد صامت‌ها بیش‌تر از مصوت‌ها است.
- ۳) طول مصراع‌ها با هم برابر است.
- ۴) هجاهای بلند در مقابل هجاهای کوتاه قرار گرفته‌اند.

۱۳- همه مفاهیم داده شده از رباعی زیر دریافت می‌شود؛ به جز:

«عمری ز بی کام دل و راحت تن / گشتیم و ندیدیم جز از رنج و میخن

در داد ندا از بن دندان با من / راحت‌طلبی ز کام دندان بر کن»

- ۱) دندان از را از کام جهان ریشه‌کن کن.
- ۲) نتیجه تکاپوی دنیوی، اندوهی بیش نیست.
- ۳) آسایش بشری در گرو آسودگی دیگران است.
- ۴) چشم پوشیدن از دنیای فانی، سبب آسایش است.

۱۴- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

۱) تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی / تا شب نرود صبح پدیدار نباشد (آسایش بعد از سختی)

۲) اگر هوشمندی به معنی گرای / که معنی بماند نه صورت به جای (اهمیت باطن نسبت به ظاهر)

۳) نه من ز بی‌عملی در جهان ملولم و بس / ملالت علما هم ز علم بی‌عمل است (سرزنش عالم بدون عمل)

۴) برو شادی کن ای یار دل‌افروز / غم فردا نشاید خورد امروز (سزاوار شاد بودن)

۱۵- ابیات زیر با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

«عیب جویانم حکایت پیش جانان گفته‌اند / من خود این پیدا همی گویم که پنهان گفته‌اند

دشمنی کردند با من لیک از روی قیاس / دوستی باشد که دردم پیش درمان گفته‌اند»

- ۱) دلت خوش باد و چشم از بخت روشن / به کام دوستان و رغم دشمن
- ۲) بسیار گنه کردیم آن بود قضای تو / شاید که به ما بخشی، از روی کرم آن‌ها
- ۳) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل / شاید که چو وابینی خیر تو در این باشد
- ۴) نداند آن‌که درآورد دوستان از پای / که بی‌خلاف بجنبند دشمنان از جای